

**ASKARTELUJA SEKÄ
LEIKKEJÄ ERI MAIDEN
JA KULTTUURIEN
JUHLAPÄIVIIN**

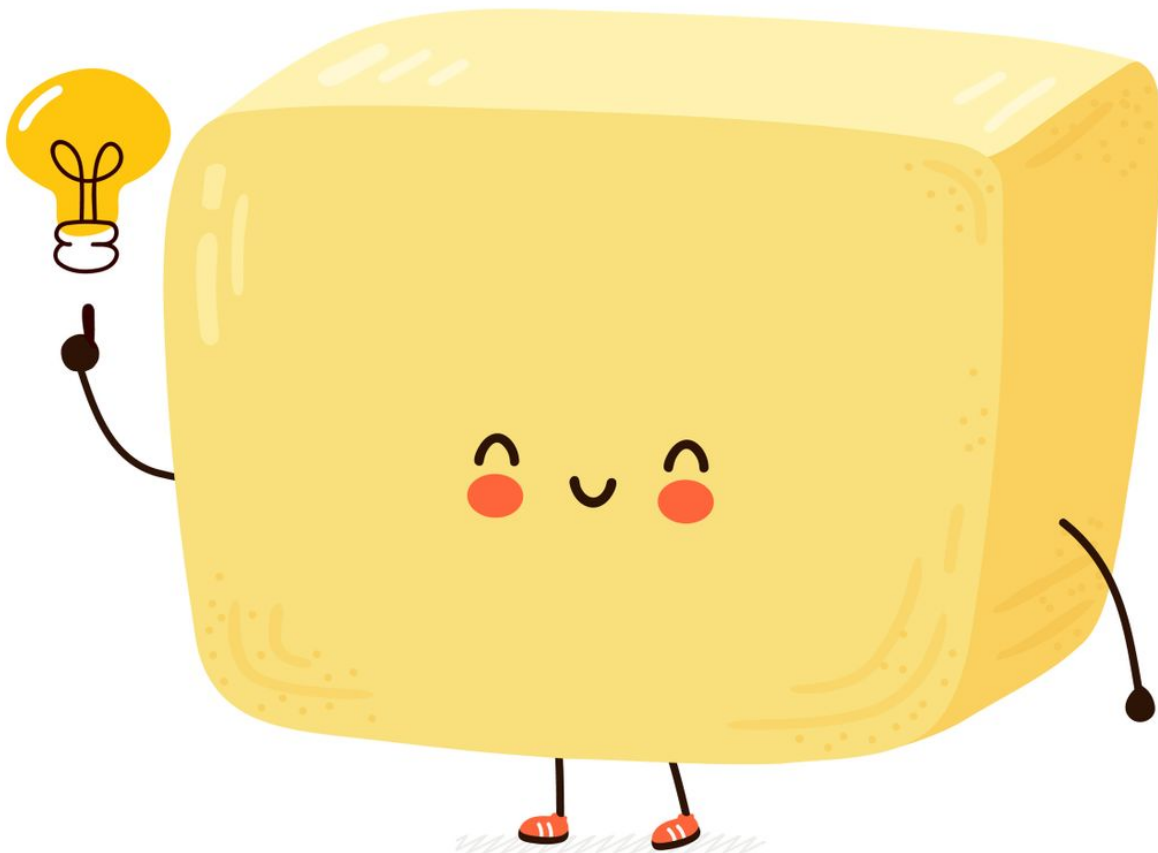
Tekijät: Ruusa Kronström & Timo Lappalainen

Ideapankki on toteutettu osana Laurea-ammattikorkeakoulussa tehtyä opinnäytetyötä

Hei aikuinen!

Tämä ideapankki on toteutettu sinulle apuvälineeksi, jota hyödyntäen voit tuoda monikulttuurisuutta näkyväksi varhaiskasvatuksen arjessa ja lisätä tietoisuutta eri maiden ja kulttuurien juhlapäivistä.

Ideapankki sisältää askarteluja sekä leikkejä ja ne on suunnattu toteutettavaksi 5-vuotiaiden ryhmässä.

Sisällysluettelo

Tammikuu Venäjä	s. 4
Helmikuu Venäjä Saamelaisuus	s. 5-6
Maaliskuu Albania Kurdit	s. 7-9
Toukokuu Japani	s. 10
Kesäkuu Albania	s. 11
Elokuu Suomi	s. 12-13
Lokakuu Kansainvälinen	s. 14
Joulukuu Suomi Venäjä	s. 15-16
Lähteet	s. 17-18

TAMMIKUU

VENÄJÄ:

7.1. JOULU

Venäjällä joulua vietetään 7.1. Venäjällä joulun tärkeä hahmo on pakkasukko, joka saapuu usein kylään Lumitytön kanssa joko uutena vuotena tai jouluaattona. Heidän kanssaan leikitään piirileikkejä ja lauletaan. Pakkasukolla on usein pitkä takki, korkea lakki, pitkä parta ja sauva. Hän jakaa lapsille karkkeja ja lahjoja.

Pakkasukko -askartelu

Välineet: sinistä ja valkoista kartonkia, pumpulia/vanua, tussi, liima, sakset

Leikataan sinisestä kartongista neliön muotoinen pala ja liimataan se sylinterin muotoon. Leikataan sinisestä kartongista kolmion muotoinen lakki pakkasukon päähän. Sinistä kartonkia voi halutessa koristella lumihiutaleilla. Piirretään silmät valkoiselle kartongille ja liimataan se pakkasukon naamaksi. Liimataan pumpulista/vanusta parta. Lisäksi liimataan pakkasukkoon valkoisesta kartongista leikattu sauva.

HELMIKUU

VENÄJÄ:

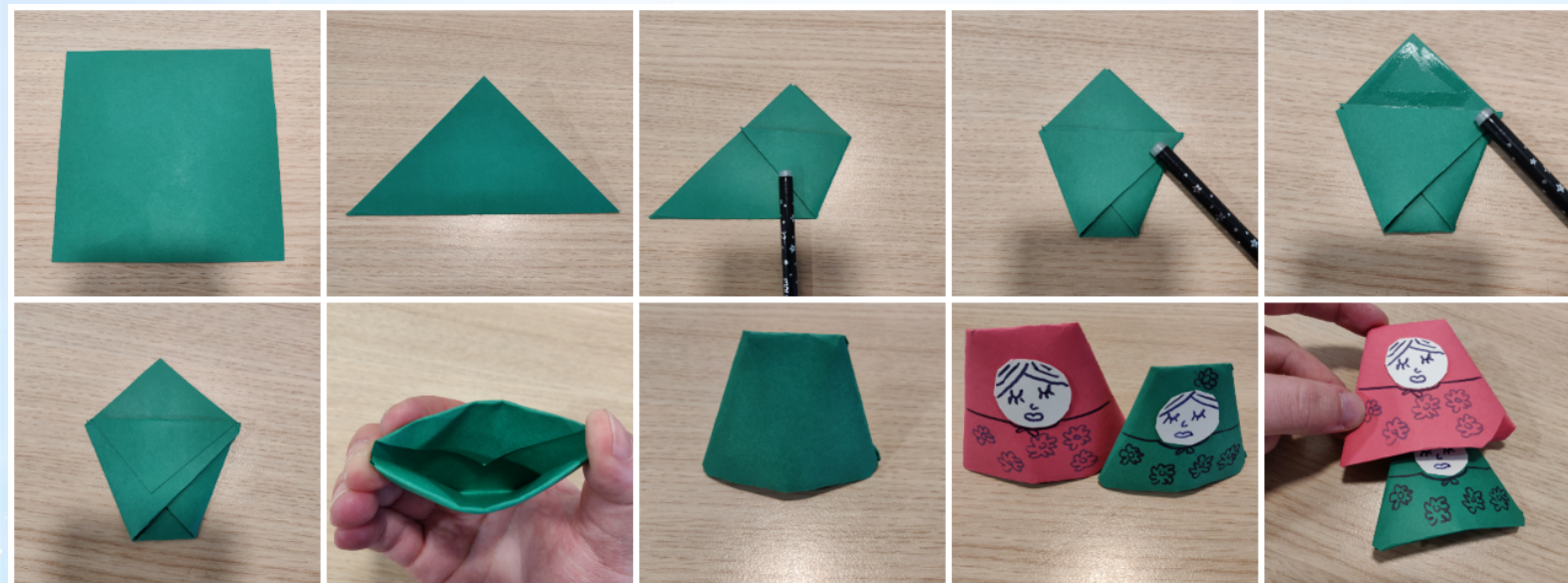
MASLENITSA (Päivämäärä vaihtelee vuosittain)

Venäjällä Maslenitsaa vietetään seitsemän viikkoa ennen pääsiäistä, kun Suomessa vietetään laskiaista. Silloin syödään hyvää ruokaa, kuten blinejä ja valmistaudutaan alkavaan paastoon. Maslenitsa on talven loppumisen ja auringon juhla, jota vietetään koko viikon ajan. Herkuttelujen lisäksi siihen kuuluu hauskanpito, aika läheisten kanssa, mäenlasku ja kokon polttaminen.

Paperinukke (maatuska) -askartelu

Välineet: kartonkia, kynä, liima, sakset

Leikataan kartongista neliön muotoinen pala ja taitellaan se alla olevan kuvan ohjeiden mukaisesti. Piirretään valkoiselle paperille naama ja liimataan se paperinukelle. Nuket voidaan koristella esimerkiksi kukkakuvioilla. Nukeista voidaan tehdä eri kokoisia riippuen siitä, minkä kokoinen alussa oleva neliön muotoinen kartonki on. Eri kokoiset nuket voidaan asetella sisäkkäin.

SAAMELAISUUS:

6.2. KANSALLISPÄIVÄ

Saamelaisten kansallispäivää vietetään 6.2. Suomessa asuu noin 10 000 saamelaista, joista suurin osa Enontekiön, Inarin, Utsjoen ja Sodankylän kunnissa pohjoisessa. Saamelaisten elinkeinoiniin kuuluvat muun muassa kalastus, keräily, käsityöt ja poronhoito.

Poro -leikki

Välineet: kaksi palloa, erivärisiä pyykkipoikia tms.

Leikki on samantapainen kuin polttopallo. Valitaan kaksi "poromiestä" ja piirretään maahan iso ympyrä, jonka sisällä muut leikkijät, eli "porot" ovat. Poromiehillä on molemmilla oman värisiä pyykkipoikia, ja he yrittävät palloja heittämällä osua poroihin. Kun heittäjä osuu ympyrän keskellä olevaan leikkijään, hän merkkää sen pyykkipojalla ja leikkijä siirtyy ringin ulkopuolelle. Lopuksi voidaan laskea, kuinka monta poroa heittäjät saivat merkattua. Seuraaviksi poromiehiksi pääsee kaksi viimeisenä ringin sisäpuolella olevaa leikkijää.

MAALISKUU

ALBANIA:

14.3. DITA E VERËS (Kesän päivä)

Albaniassa juhlitaan Dita e Verës:tä maaliskuun 14. päivä ja se on yksi Albanian vanhimmista perinteistä. Sen tarkoituksena on juhlistaa talven loppua ja luonnon uudelleen syntymistä. Juhlaan liittyy myös ranneke/rannekoru, Verore, joka on sidottu punaisesta ja valkoisesta langasta. Verore -rannekoru laitetaan käteen jo maaliskuun ensimmäisenä päivänä ja ripustetaan puun oksalle tuomaan hyvää onnea, kun Dita e Verës päättyy. Tämä perinne on etenkin lasten ja nuorten suosiossa.

Verore -ranneke/rannekoru -askartelu

Välineet: punaista ja valkoista lankaa, sakset

Letitetään/sidotaan punaista ja valkoista lankaa yhteen. Rannekkeet voidaan solmia käteen tai ripustaa koristeiksi.

Kukka -askartelu

Välineet: keltaista kartonkia, värikästä kartonkia, vihreää kartonkia, keltaista silkkipaperia, liima, sakset

Leikataan keltaisesta kartongista ympyrän muotoinen pala kukan keskustaksi. Leikataan värikkäästä kartongista kukan terälehtiä ja liimataan ne keskustapaan. Rypistetään keltaisesta silkkipaperista pieniä paloja ja liimataan ne kukan keskustaan. Kukalle voidaan tehdä myös varsi ja lehti.

KURDIT:

NEWROZ (Päivämäärä vaihtelee vuosittain)

Newrozia vietetään kevätpäiväntasauksen aikaan (19.3.-21.3.). Se on kurdien ja persialaisten uuden vuoden juhla. Juhlaan kuuluu juhlapöytä, josta löytyy erilaisia herkkuja. Usein pöydästä löytyy myös koristemaalattuja kananmunia.

Munien koristelu -askartelu

Välineet: styroksisia munia, maaleja, koristeita kuten höyheniä

Maalataan ja koristellaan munia ja laitetaan esille.

Kananmuna -askartelu

Välineet: valkoista kartonkia, erivärisiä silkkipapereita, liima, sakset

Leikataan valkoisesta kartongista kananmunan muotoiset reunat ja liimataan keskusta erivärisiä silkkipaperisuikaleita. Askartelu näyttää kivalta esimerkiksi ikkunassa luonnonvaloa vasten.

Savitaulu -askartelu

Välineet: savea tai muovailuvahaa, ohut kynä tai keppi

Muotoillaan savesta taulun muotoinen litteä laatta.

Kirjoitetaan tauluun esimerkiksi oma nimi ohuella kepillä ja annetaan taulun kuivua.

TOUKOKUU

JAPANI:

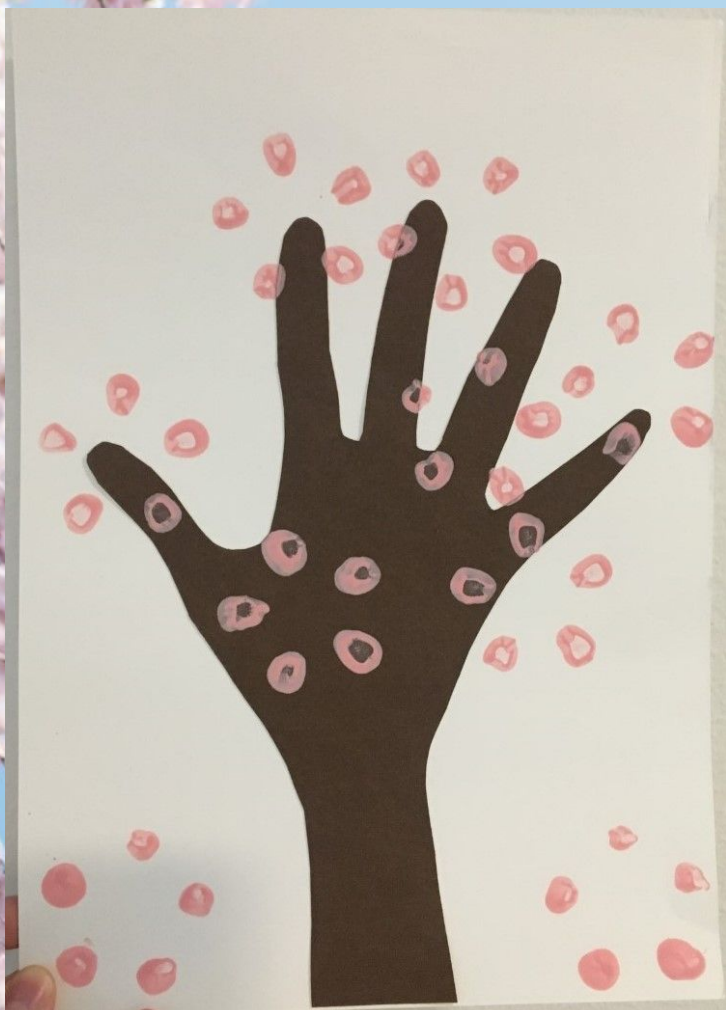
HANAMI (Päivämäärä vaihtelee vuosittain)

Kirsikkapuujuhla, jota vietetään, kun kirsikkapuut kukkivat. Japanissa Hanamia vietetään eri puolilla maata eri aikoihin puiden kukkiessa. Suomessa puut kukkivat toukokuun aikana. Puiden alle keräännytään piknikille ihastelemaan niitä.

• Kirsikkapuu -askartelu

Välineet: ruskeaa ja valkoista kartonkia, vaaleanpunaista maalia, muovipullo, liima, sakset

Piirretään ruskealle kartongille oma käsi ja leikataan se irti. Liimataan käsi valkoiselle kartongille. Kastetaan muovipullon pohja vaaleanpunaisessa maalissa ja painellaan sillä kukkia puuhun ja sen ympärille.

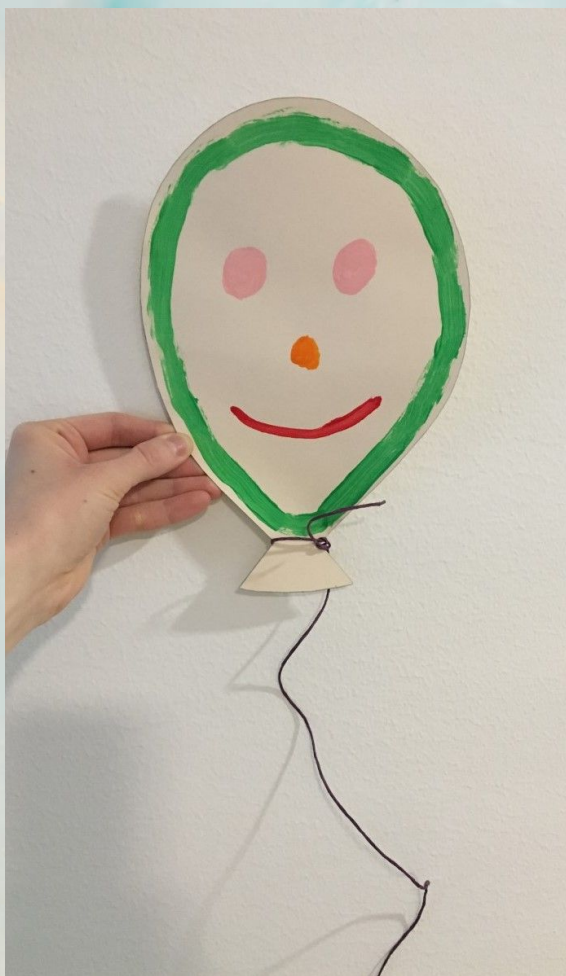

KESÄKUU

ALBANIA:

1.6. LASTEN PÄIVÄ

Albaniassa lasten päivää vietetään 1.6. ja lapset juhlivat sitä laulaen ja leikkien. Lapsilla voi myös olla värikkäitä ilmapalloja luomassa iloista tunnelmaa.

Ilmapallo -askartelu

Välineet: värikästä kartonkia, naru, maaleja, sakset

Piirretään kartongille ilmapallo ja leikataan se irti. Sidotaan ilmapalloon naru. Maalataan ilmapallopille silmät ja suu sekä halutessa myös muita koristeluita.

ELOKUU

SUOMI:

LUONNON PÄIVÄ (Päivämäärä vaihtelee vuosittain)

Suomen luonnon päivää vietetään elokuun viimeisenä lauantaina. Silloin kannattaa suunnata ulos, nauttia luonnosta tai opetella jotain uutta esimerkiksi luonnon eläimistä. Juhlaan kuuluu myös juhlaleivos, mustikkapiirakka.

Siili -askartelu

Välineet: ruskeaa kartonkia, musta tussi, havunneulasia, liima, sakset

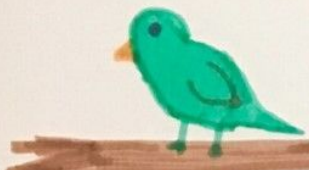
Piirretään ruskealle kartongille siili ja leikataan se irti.

Piirretään siilille nenä, silmä ja suu. Liimataan siilille piikit havunneulasista.

Luontobingo -leikki

Lähdetään yhdessä ulos retkelle. Yritetään nähdä mahdollisimman monta asiaa, jotka löytyvät bingolapusta. Valmiita, tulostettavia bingolappuja löytyy myös netistä.

LINTU

LÄTÄKKÖ

AURINKO

LEPPÄKERTTU

KUUSI

PERHONEN

ORAVA

KUKKA

KEPPI

SIENI

PILVI

SIILI

LOKAKUU

24.10. KANSAINVÄLINEN YK:N PÄIVÄ

Rauhankyyhkyt -askartelu

Välineet: valkoista kartonkia, kynä, sakset, rei'itin, lankaa

Piirretään valkoiselle kartongille kyyhky ja leikataan se irti. Piirretään ja leikataan kartongista kuunsirpin muotoinen pala kyyhkyn siiviksi. Leikataan kyyhkyn selkään pieni viilto ja laitetaan siivet kiinni viiltoon. Piirretään kyyhkyille silmät. Tehdään kyyhkyyn pieni reikä, pujotetaan siitä lanka ja ripustetaan roikkumaan.

JOULUKUU

SUOMI:

6.12. ITSENÄISYYSPÄIVÄ

Suomi viettää itsenäisyyspäivää 6.12. Itsenäisyyspäivään kuuluvia perinteitä ovat muun muassa lipunnosto, kynttilöiden sytyttäminen ja Linnan juhlat.

Lippu -askartelu

Välineet: tumman sinistä kartonkia, valkoista maalia, maalarinteippiä, maalaustela tai leveä pensseli.

Leikataan tumman sinisestä kartongista suorakaiteen muotoinen pala ja laitetaan siihen maalarinteipillä samanlainen risti kuin Suomen lipussa. Maalataan kartongin ja teippien yli telalla tai leveällä pensselillä valkoista maalia. Kun maalauksen jälkeen teipit irrotetaan, valkoiseksi maalattuun kartonkiin tulee esiin Suomen lipun sininen risti.

VENÄJÄ:

31.12. UUSI VUOSI

Venäjällä uutta vuotta vietetään samaan aikaan kuin Suomessa. Siitä alkaa iloinen juhlinta, joka jatkuu Venäjän jouluun saakka, jota vietetään 7.1.

Kranssi -askartelu

Välineet: vihreää kartonkia, punainen kynä, liima, sakset

Piirretään vihreälle kartongille oma käsi ja leikataan se irti. Sormenpäihin voi piirtää punaisia palloja esittämään marjoja. Kaikki kartongista leikatut kädet sommitellaan kranssin muotoon niin, että käsistä syntyy yhdessä tehty koristekranssi.

Lähteet

Venäjä, joulukuusi: Helinä museo.

<https://helinamuseo.fi/kouluille/oppimateriaalit/vuosi-juhlien/venalainen-uusivuosi/>

Venäjä, Maslenitsa: Yle. <https://yle.fi/uutiset/3-9471249> & <https://euro-east.fi/venalainen-laskiainen-maslenitsa/>

Paperinukke (maatuska) -askartelu: Paper Magic.

<https://www.youtube.com/watch?v=Wj1QZAVDu1I>

Saamelaiset, kansallispäivä: THL. <https://thl.fi/fi/web/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/kieli-ja-kulttuurivahemmistot/saamelaiset>

Poro -leikki: Kotka, R. 2007. Kaiken maailman juhlat: juhlija, leikkejä ja askarteluja lapsille. Kärkölä: Pieni karhu

Albania, Dita e Verës: Itinari. <https://www.itinari.com/officially-spring-in-albania-f7kl> & <http://thebalkanista.com/2019/03/05/spring-is-in-the-air-dita-e-veres/>.

Kurdit, Newroz: <https://voima.fi/artikkeli/2021/newroz-on-kurdeille-vuoden-tarkein-paiva/>, <https://fi.wikipedia.org/wiki/Nawroz>

Munien koristelu -askartelu: Kulttuurin vuosikello.

<https://kulttuurinvuosikello.fi/monikulttuuriset-juhlat/>

Savitaulu -askartelu: Kotka, R. 2007. Kaiken maailman juhlat: juhlija, leikkejä ja askarteluja lapsille. Kärkölä: Pieni karhu

Japani, Hanami: Roihuvuori. <https://www.roihuvuori.fi/hanami/mika-on-hanami/>

Albania, lastenpäivä: http://www.visit-tirana.com/news/view/196/The_atmosphere_of_Children_Day_in_Tirana

Suomi, luonnon päivä: Suomen luonnon päivä.
<https://suomenluonnonpaiva.fi/2021/08/23/luonnon-oma-juhlaviikkokaynnistyy-nayta-luontosomessa-hakelly-tahdista-tai-kuuntele-kimalaista/>

Kansainvälinen YK:n päivä: Kotka, R. 2007. Kaiken maailman juhlat: juhlija, leikkejä ja askarteluja lapsille. Kärkölä: Pieni karhu

Suomi, itsenäisyyspäivä: Juhlapyhät.fi. <https://www.xn--juhlapyht-22a.fi/itsenaisyyspaiva>

Venäjä, uusi vuosi: Helinä museo.

<https://helinamuseo.fi/kouluille/oppimateriaalit/vuosi-juhlien/venalainen-uusivuosi/>

Kranssi -askartelu: <https://kulttuurinvuosikello.fi/monikulttuuriset-juhlat/>

Kuvat

Albania, Dita e verës, Verore: © balkanweb.com

Sivujen taustakuvat: Adobe Stock License Free

Muut kuvat: Ruusa Kronström & Timo Lappalainen